

Utlåtande 2015:49 RI+VI (Dnr 105-499/2015)

Instruktion för Stockholms stads barnombudsman

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Instruktionen för Stockholms stads barnombudsman godkänns.

Föredragande borgarråden Karin Wanngård och Ewa Larsson
anför följande.

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade i budgeten för år 2015 (Dnr 111-459/2014) att inrätta en barnombudsman i Stockholms stad som en del av stadens fokus på demokratisk hållbarhet och mänskliga rättigheter. Barnombudsmannen placeras på stadsledningskontoret, kansliet för mänskliga rättigheter och demokratiutveckling. Den nyinrättade lokala barnombudsmannen ska ha till huvuduppgift att driva på och stödja utvecklingen av arbetet med barnkonventionen inom stadens samtliga nämnder och styrelser.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att barnombudsmannen ska driva på och stödja utvecklingen av arbetet med barnkonventionen.

Våra synpunkter

Stockholm ska vara en stad där barns rättigheter värnas. Åtgärder som gör att varje barn möter en god framtid ska prioriteras. Alla barn ska behandlas likvärdigt. Ett barns bakgrund, familjekonstellation, boendeförhållanden eller bostadsort ska inte påverka möjligheten till en god uppväxt. Barns rättigheter ska vara centrala för alla politikområden. I budgeten för år 2015 beslutade vi därför att inrätta en kommunal barnombudsman i Stockholms stad. I föreliggande ärende beslutar vi nu om instruktionerna för en sådan.

Vi ser brister i hur staden tar tillvara barns intressen och synpunkter, såväl när det handlar om verksamhet som direkt berör barn som i fråga om insatser och verksamheter för vuxna med barn i sin närhet. Barnombudsmannens huvuduppdrag ska därför vara att driva på och stödja utvecklingen av arbetet med barnkonventionen inom stadens samtliga verksamheter. Här inkluderas även de funktioner som traditionellt inte förknippas direkt med barn, till exempel samhälls- och bostadsplanering samt trafik- och miljöfrågor. Detta är inte minst viktigt eftersom det är regeringens ambition att göra barnkonventionen till lag inom den närmaste fyraårsperioden.

Av instruktionen framgår att barnombudsmannen ska lämna en rapport till kommunfullmäktige vartannat år. Vi ser att frågor som rör barns rättigheter är en principiellt viktiga frågor som berör hela staden, och att det därför är viktigt att återkommande diskutera ämnet i den politiska församling som också beslutar om budget och mål för stadens verksamheter. Det möjliggör också för stockholmarna att ta del av diskussionen.

Genom att inrätta en barnombudsman stärker vi stadens arbete med att tillgodose barns rättigheter, göra barns röster hörda och skapa förutsättningarna för att se varje barns behov.

Bilaga

Instruktion för Stockholms stads barnombudsman.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådens förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Instruktionen för Stockholms stads barnombudsman godkänns.

Stockholm den 13 maj 2015

På kommunstyrelsens vägnar:
KARIN WANNGÅRD

Ewa Larsson

Ulrika Gunnarsson

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade i budgeten för 2015 (Dnr 111-459/2014) att inrätta en barnombudsman i Stockholms stad som en del av stadens fokus på demokratisk hållbarhet och mänskliga rättigheter. Barnombudsmannen placeras på stadsledningskontoret, kansliet för mänskliga rättigheter och demokratiutveckling.

FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen, antogs av FN:s generalförsamling den 20 november 1989 och Sverige ratificerade konventionen 1990. Sedan 1993 har Sverige en barnombudsman (BO) som i första hand står för en övergripande bevakning av barn- och ungdomsfrågorna utifrån barnkonventionen och svensk lagstiftning.

Staten har det yttersta ansvaret för att barnkonventionen genomförs och efterlevs. Det är dock arbetet på det lokala och regionala planet som ytterst avgör hur väl Sverige lever upp till barnkonventionens principer och krav. Barnperspektivet gäller inte enbart de områden som är inriktade på enskilda barn, till exempel barnomsorg, skola och socialtjänst, utan även områden som traditionellt inte förknippas direkt med barn, till exempel samhälls- och bostadsplanering samt trafik- och miljöfrågor.

Den nyinrättade lokala barnombudsmannen ska ha till huvuduppgift att driva på och stödja utvecklingen av arbetet med barnkonventionen inom stadens samtliga nämnder och styrelser. Beslutsfattande, kvalitetsuppföljning och klagomålshantering kvarstår dock hos dessa.

Barnombudsmannen ska inte handlägga enskilda ärenden eller företräda enskilda medborgare.

Ombudsmannen ska vartannat år lämna en rapport till kommunfullmäktige om sin verksamhet och kan därutöver vid behov lämna rapport för att belysa en viktig fråga. Barnombudsmannen tillhör organisatoriskt stadsledningskontoret.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 21 april 2015 har i huvudsak följande lydelse.

FN:s barnrättskommitté återkommer ofta till den lokala nivåns betydelse i sin granskning av hur de olika länderna efterlever barnkonventionen år 2014. Kommittén framförde bl.a. kritik mot att barn i utsatta situationer får väldigt olika stöd beroende på var i landet de bor. Kommittén uttryckte oro över de stora skillnaderna mellan olika kommuner och landsting och rekommenderar att Sverige ska se till att alla barn i Sverige får tillgång till sina rättigheter.

I revisionsrapporten ”Stadens och nämndernas arbete för att säkerställa att FN:s barnkonvention tillämpas (dnr 420-084/2012) från september 2012 riktar stadens förtroendevalda revisorer och revisionskontor stark kritik mot den bristande styrningen av stadens arbete med barnets rättigheter. Enligt revisorerna saknas en struktur för hur arbetet med barnkonventionen ska bedrivas och hur det ska följas upp.

Stadsledningskontoret anser att barnombudsmannen ska driva på och stödja utvecklingen av arbetet med barnkonventionen. Barnombudsmannen ska verka för att barnrättsperspektivet ska genomsyra samtliga nämnders och styrelsernas arbets- och beslutsprocesser samt rutiner för uppföljning.

En av den nyinrättade barnombudsmannens första uppgifter blir att, i enlighet med budget 2015, utarbeta ett handlingsprogram för barns rättigheter och inflytande med utgångspunkt i barnkonventionen och i dialog med barn och unga. Ombudsmannen ska rapportera till kommunfullmäktige om hur förvaltningar och bolag lever upp till sina åtaganden i programmet.